

DECLARAȚIE A RABINILOR ORTODOCȘI CU PRIVIRE LA CREȘTINISM

Ierusalim, 3 Decembrie 2015

Pentru a face voia Tatălui nostru din ceruri: spre un parteneriat între evrei și creștini

După aproape două milenii de ostilitate reciprocă și înstrăinare, noi, rabini ortodocși, care conducem comunități, instituții și seminarii în Israel, Statele Unite ale Americii și Europa, recunoaștem oportunitatea istorică ce ne stă înaintea. Căutăm să facem voia Tatălui nostru din ceruri acceptând mâna oferită nouă de surorile și frații noștri creștini. Evreii și creștinii trebuie să lucreze împreună ca parteneri pentru a răspunde provocărilor morale ale epocii noastre:

1. Shoah s-a încheiat acum 70 de ani. A fost punctul culminant al secularei lipse de respect față de evrei, al oprimării și respingerii lor, precum și al dușmăniei dintre evrei și creștini care a decurs de aici. Privind retrospectiv, este clar faptul că neputința de a depăși acest dispreț și de a ne angaja într-un dialog constructiv pentru binele omenirii a slăbit rezistența față de forțele rele ale antisemitismului, care au cufundat lumea în crimă și genocid.
2. Recunoaștem că, de la Conciliul Vatican II, învățăturile oficiale ale Bisericii Catolice s-au schimbat fundamental și irevocabil. Promulgarea documentului *Nostra Aetate* acum 50 de ani a demarat procesul de reconciliere între comunitățile noastre. *Nostra Aetate* și documentele bisericești oficiale pe care le-a inspirat ulterior resping fără echivoc orice formă de antisemitism, afirmă legământul etern dintre D-zeu¹ și poporul evreu, resping acuzația de „deicid” și subliniază relația unică dintre creștini și evrei, pe care Papa Ioan Paul II i-a numit „frații noștri mai mari”, iar Papa Benedict XVI i-a considerat „părinții noștri în credință”. Pe această bază, catolicii și alte oficialități creștine au început un dialog onest cu evreii, care s-a dezvoltat în ultimele cinci decenii. Noi apreciem afirmația Bisericii legată de unicitatea locului lui Israel în istoria sacră și despre răscumpărarea lumii la eshaton. Astăzi, evreii au simțit dragoste sinceră și respect din partea multor creștini, exprimate în multe inițiative de dialog, întâlniri și conferințe în toată lumea.
3. Așa cum au făcut Maimonides și Yehuda Halevi², noi recunoaștem că creștinismul nu este o eroare sau un accident, ci un rezultat al voii divine și un dar pentru popoare. Prin separarea între Iudaism și Creștinism D-zeu a vrut o separare între parteneri cu diferențe teologice semnificative, însă nu o separare între dușmani. Rabbi Jacob Emden a scris că „Iisus a adus lumii un dublu bine: El a întărit Tora lui Moise într-un mod

¹ Grafia D-zeu caută să echivaleze grafia G-d din documentul original englez, care manifestă reticența Iudaismului de a rosti numele divine.

² Mishneh Torah, Laws of Kings 11:4 (ediția necenzurată); Kuzari, secțiunea 4:22.

maiestuos... și nici unul din înțelepții noștri nu a vorbit mai explicit despre imuabilitatea Torei. Pe de altă parte, El a făcut popoarele să renunțe la idolatrie și le-a obligat să țină cele șapte porunci ale lui Noe, ca să nu se comporte ca fiarele câmpului, și le-a insuflat ferm trăsături morale... Creștinii sunt comunități care lucrează de dragul cerului, care sunt menite să reziste, intenția lor este și ea de dragul cerului, iar ei nu vor rămâne fără răsplată.”³ Rabi Samson Raphael Hirsch ne-a învățat că „creștinii au acceptat Biblia Ebraică a Vechiului Testament ca pe o carte a revelației divine. Ei mărturisesc credința în D-zeul cerului și al pământului așa cum este proclamată în Biblie și recunosc suveranitatea providenței divine.”⁴ Acum când Biserica Catolică a recunoscut Legământul veșnic dintre D-zeu și Israel, noi, evreii, putem recunoaște validitatea continuă și constructivă a Creștinismului ca partener în răscumpărarea lumii, fără vreo teamă că această deschidere va fi exploatată în scopuri misionare. Așa cum s-a afirmat de către rabinatul Comisiei bilaterale a Israelului în dialog cu Sfântul Scaun, sub conducerea Rabinului Shear Yashuv Cohen, „Noi nu mai suntem dușmani, ci parteneri siguri în articularea valorilor morale esențiale pentru supraviețuirea și bunăstarea omenirii.”⁵ Nici unii nici alții nu putem împlini voia lui D-zeu în această lume de unii singuri.

4. Atât evreii cât și creștinii au în comun misiunea dată prin Legământ de a desăvârși lumea sub suveranitatea Atotputernicului, așa încât toată omenirea să cheme numele Lui și toate urâciunile să fie îndepărtate de pe pământ. Noi înțelegem ezitarea de a afirma acest adevăr, prezentă de amândouă părțile, și facem apel la comunitățile noastre să depășească aceste temeri pentru a putea stabili o relație de încredere și respect. Rabi Hirsch a învățat, de asemenea, că Talmudul îi situează pe creștini, „în ce privește îndatoririle interumane, pe exact același nivel cu evreii. Căci ei au dreptul să se bucure de tot ce li se datorează, nu doar în termeni de dreptate, ci și de o activă iubire frățească umană.” În trecut raporturile dintre creștini și evrei erau înțelese adesea prin relația de adversitate dintre Esau și Iacob. Cu privire la aceasta, Rabi Naftali Zvi Berliner (Netziv) înțelesese deja la sfârșitul sec. al XIX-lea că evreii și creștinii sunt destinați de D-zeu să fie parteneri într-o relație de iubire: „În viitor, când copiii lui Esau vor fi îndemnați de un spirit pur să-i recunoască pe fiii lui Israel și virtuțile lor, atunci și noi vom fi îndemnați să recunoaștem că Esau este fratele nostru.”⁶

³ Seder Olam Rabbah 35-37; Sefer ha-Shimush 15-17.

⁴ Principles of Education, “Talmudic Judaism and Society,” 225-227.

⁵ A patra întâlnire a Commission of the Chief Rabbinate of Israel and the Holy See’s Commission for Religious Relations with Jewry, Grottaferrata, Italy (19 October 2004).

⁶ Comentariu la Geneză 33:4.

5. Noi, evreii și creștinii, avem mai mult în comun decât ceea ce ne desparte: monoteismul etic al lui Avraam; relația cu Unicul Creator al cerului și al pământului, care ne iubește și are grijă de noi toți; Sfintele Scripturi iudaice; credința într-o tradiție normativă; valorile vieții, familiei, integrității pline de compasiune, dreptății, libertății inalienabile, dragostei universale și păcii la care trebuie să ajungă în cele din urmă lumea. Rabi Moses Rivkis (Be'er Hagoleh) confirmă aceasta atunci când scrie că „Înțelepții s-au referit numai la idolatrii din zilele lor, care nu credeau în crearea lumii, în Exod, în faptele minunate ale lui D-zeu și în Legea divină. Dimpotrivă, oamenii în mijlocul cărora suntem răspândiți cred în toate aceste elemente esențiale ale religiei.”⁷
6. Parteneriatul nostru nu diminuează în niciun fel diferențele existente între cele două comunități și religii. Noi credem că D-zeu se folosește de mulți mesageri pentru a-și dezvălui adevărul și în același timp afirmăm obligațiile etice fundamentale pe care toți oamenii le au înaintea lui D-zeu și pe care Iudaismul le-a susținut întotdeauna prin legământul noahitic universal.
7. Imitându-l pe D-zeu, evreii și creștinii trebuie să ofere modele de slujire, de dragoste necondiționată și de sfințenie. Noi toți suntem creați după Chipul Sfânt al lui D-zeu, iar evreii și creștinii vor rămâne dăruitori Legământului, jucând laolaltă un rol activ în răscumpărarea lumii.

Semnatarii inițiali, în ordine alfabetică (lista semnatarilor este deschisă, pentru versiunea actualizata vedeti www.cjcuc.com):

Rabbi Jehoshua Ahrens (Germany)
Rabbi Marc Angel (United States)
Rabbi Isak Asiel (Chief Rabbi of Serbia)
Rabbi David Bigman (Israel)
Rabbi David Bollag (Switzerland)
Rabbi David Brodman (Israel)
Rabbi Natan Lopez Cardozo (Israel)
Rav Yehudah Gilad (Israel)
Rabbi Alon Goshen-Gottstein (Israel)
Rabbi Irving Greenberg (United States)
Rabbi Marc Raphael Guedj (Switzerland)
Rabbi Eugene Korn (Israel)
Rabbi Daniel Landes (Israel)
Rabbi Steven Langnas (Germany)
Rabbi Benjamin Lau (Israel)

⁷ Glosă la Shulhan Arukh, Hoshen Mishpat, Section 425:5.

Rabbi Simon Livson (Chief Rabbi of Finland)
Rabbi Asher Lopatin (United States)
Rabbi Shlomo Riskin (Israel)
Rabbi David Rosen (Israel)
Rabbi Naftali Rothenberg (Israel)
Rabbi Hanan Schlesinger (Israel)
Rabbi Shmuel Sirat (France)
Rabbi Daniel Sperber (Israel)
Rabbi Jeremiah Wohlberg (United States)
Rabbi Alan Yuter (Israel)

Semnături adăugate:

Rabbi Herzl Hefter (Israel)
Rabbi David Jaffe (USA)
Rabbi David Kalb (USA)
Rabbi Shaya Kilimnick (USA)
Rabbi Yehoshua Looks (Israel)
Rabbi Ariel Mayse (USA)
Rabbi David Rose (UK)
Rabbi Zvi Solomons (UK)
Rabbi Yair Silverman (Israel)
Rabbi Daniel Raphael Silverstein (USA)
Rabbi Lawrence Zierler (USA)

Traducere de Alexandru Ioniță
Centrul de Cercetare Ecumenică Sibiu
Universitatea Lucian Blaga din Sibiu
alexandru.ionita@ulbsibiu.ro